JOUW VERHAAL, JOUW KRACHT

LAAT JE VROUWELIJKE STEM HOREN

ELLE LUNA & SUSIE HERRICK

Lev.

'WE ZULLEN NIET STOPPEN MET VERKENNEN
EN AAN HET EIND VAN AL ONZE VERKENNINGEN
KOMEN WE AAN WAAR WE VERTROKKEN WAREN
EN KENNEN DIE PLAATS VOOR DE EERSTE KEER.'

T.S. ELIOT
DICHTER

Of we ons ervan bewust zijn of niet, we definiëren onszelf aan de hand van verhalen. Het begrijpen van je eigen verhaal is de sleutel tot het begrijpen van jezelf, je wereld en je vermogen om te handelen binnen die wereld.

In het hart van jouw verhaal, vind je jóú: jouw stem, jouw kracht en jouw waarheid. En omdat er maar één jij is, en jij uniek bent in de tijd, kan jouw verhaal enkel worden gekend en tot uitdrukking worden gebracht door jou. En we hebben jouw verhaal – jouw gezichtspunt – en jouw vrouwelijke kracht momenteel harder nodig dan ooit.

We bevinden ons op een cruciaal punt in de tijd waar we de stem van vrouwen, de intelligentie van vrouwen, de compassie van vrouwen en de moed van vrouwen nodig hebben om ons te helpen onze weg te vinden te midden van de moeilijke uitdagingen waar onze soort en onze planeet voor staan. We gebruiken het woord 'vrouw' ter aanduiding van iedereen die zich identificeert met vrouw-zijn, ongeacht hun geboortegeslacht. Wanneer we 'vrouwelijk' zeggen, hebben we het over de vrouwelijke energie die in iedereen leeft. Het is onze diepste hoop dat dit boek je zal meevoeren naar de kern van je verhaal zodat je je stem en je ware gaven kunt delen met de wereld.

Het labyrint is een oeroude metafoor voor deze reis, en het is het ordeningsprincipe voor dit boek.

De bedoeling
van een doolhof is
het vinden van
het middelpunt.
De bedoeling van
een labyrint is het
vinden van
jouw middelpunt.

In een labyrint zijn geen wegversperringen of verraderlijke bochten. Het pad vloeit doorlopend, als water, al kronkelend en meanderend. Het is geen rechte lijn van het ene punt naar het andere, maar een organisch, evoluerend proces dat tijd vergt en beweegt op zijn eigen ritme. Zo is ook het pad door dit boek heen ontworpen om je te helpen in een spiraalvormige beweging je weg te vinden naar de kern van je verhaal en dan weer naar buiten, en je zo manieren te geven om wat je ontdekt te laten bezinken en om ruimte te creëren waarin nieuwe inzichten kunnen ontstaan.

Moge het meanderende, vernieuwende en kronkelende pad van jouw verhaal je de weg blijven wijzen – zoals het ook ons de weg heeft gewezen – naar huis.

Liefs,
Elle en Susie

DEEL 1

HOE WE HIER GEKOMEN ZIJN

–'DE MACHTIGSTE PERSOON TER WERELD IS DE VERHALENVERTELLER... DE VERHALENVERTELLER BEPAALT DE VISIE, WAARDEN & AGENDA VAN EEN HELE TOEKOMSTIGE GENERATIE.'–

STEVE JOBS

ZOALS OPGETEKEND DOOR THOMAS HIGBEY, JOURNALIST

VERHALEN LEVEN IN JOU EN VORMEN JE LEVEN. MAAR WAAROM?

Wat waren de allereerste verhalen die je hebt gehoord waardoor je gegrepen werd? Wat maakte dat je ze telkens opnieuw wilde horen? Wat inspireerde je om ze te delen met anderen – misschien zelfs je eigen kinderen – en zo die verhalen door te geven in de tijd, de verhalen een leven te geven?

De duurzaamste vertellingen boren iets aan wat groter is dan enkel amusement: ze helpen ons letterlijk *evolueren*.

We warmen onze handen aan verhalen – historisch of fictie – en nemen tegelijkertijd essentiële informatie in ons op:

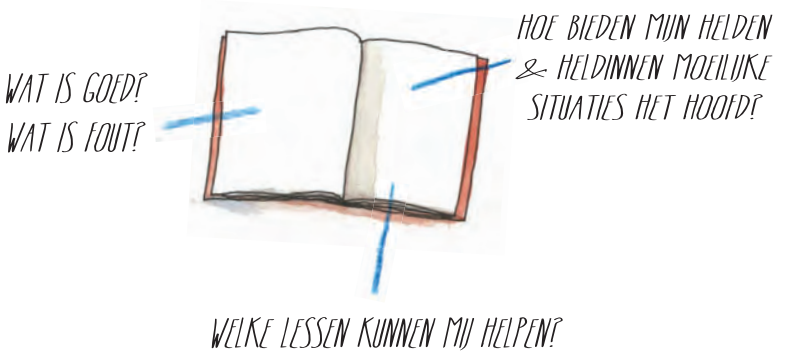

Het van generatie op generatie doorgeven van sprookjes behoort tot de meest duurzame methoden om cultuur te creëren en in stand te houden. Wat betekent dat voor ons?

Voor vrouwen geldt dat veel van onze vroege, collectieve vorming besloten ligt in deze vertellingen. Het is alsof ieder van ons een recept krijgt dat ons laat zien wat we moeten doen om een succesvol leven te creëren, en ook hoe we ons moeten gedragen om dat leven te krijgen. De personages, attributen en thema's uit deze alom bekende vertellingen socialiseren ons al vanaf heel jonge leeftijd en geven op die manier vorm aan onze allereerste gedachten over wie we zijn, wat onze cultuur in ons waardeert en wie we menen te moeten worden als we ons eigen *nog lang en gelukkig* willen bereiken. Aangezien vrouwen door de tijd heen worstelen met de richtlijnen voor *nog lang en gelukkig*, kijken we naar het verhaal, leren we van het verhaal, en gaan we, tenzij we te maken krijgen met tegenslag, na verloop van tijd het verhaal leven. Dus wat is het verhaal?

Voor meisjes is het allereerste en oudste verhaal vaak een sprookje. Welk jong meisje of welke vrouw is vandaag de dag niet goed bekend met *Assepoester*? *Belle en het Beest*? *Sneeuwwitje*?

In het klassieke sprookje *Assepoester* wordt een geliefde dochter achtereenvolgens wees, geadopteerd en gebombardeerd tot onvrijwillige bediende terwijl alle anderen naar het bal mogen. Met de hulp van een goede fee, een jurk en een befaamd paar schoenen, gaat Assepoester naar het bal en is ze zo beeldschoon dat de knappe, jonge prins verliefd op haar wordt. Ondanks de jaloezie van haar stiefmoeder en stiefzussen, krijgt Assepoester de prins, wordt ze een prinses en wordt uit haar pijnlijke bestaan van lichamelijke arbeid verheven.

Een andere klassieke vertelling is *Belle en het Beest*. De hoofdpersoon, Belle (het Franse woord voor 'mooi'), is eveneens een schoonheid. Ze belandt in een afgrijselijke situatie: haar geliefde vader wordt gevangengenomen door het wrede, arrogante Beest, dus ze offert zich op en wordt de gevangene van het Beest, in ruil voor haar vaders vrijlating. Het Beest jaagt Belle angst aan en is wreed tegen haar, maar gaandeweg ontwikkelt hij gevoelens voor haar. Gevangen in een gewelddadige relatie zet Belle haar schoonheid, seksualiteit en onderdanige karakter in om het Beest te veranderen in een vriendelijker man, op wie ze uiteindelijk verliefd wordt.

Tot slot *Sneeuwwitje*. Net als de andere vrouwen is Sneeuwwitje slank, zedig en fysiek aantrekkelijk, maar haar schoonheid wekt jaloezie op bij haar stiefmoeder. Dit conflict creëert de centrale plot van het verhaal: er worden meerdere pogingen gedaan om het meisje te vermoorden – haar verstikken met een korset, een prijs op haar hoofd zetten, en, ten slotte, het vergiftigen van een appel waarvan Sneeuwwitje een hap neemt. Uiteindelijk wordt een knappe, jonge man (die toevallig ook een prins is) verliefd op het meisje omdat ze, wederom, beeldschoon is. Hij kust haar terwijl ze bewusteloos is – overduidelijk zonder haar instemming – en wekt haar weer tot leven.

WANNEER DE VERHALEN IN EEN DEGRADEREN HUISHOUDSTERS, JONG MEISJE DENKEN DAT DE IN HAAR

POPULAIRSTE CULTUUR VROUWEN TOT BEELDSCHONE WAT ZAL EEN DAN GAAN SAMENLEVING WAARDEERT?

Nu de hoofdpunten van de plot zijn blootgelegd, vraag je je onwillekeurig af waarom de centrale figuur in deze fundamentele verhalen een vrouw is die geen enkele capaciteit bezit om voor zichzelf te zorgen en een prins nodig heeft die voor haar komt zorgen.

Zien wij, vrouwen, dat deze sprookjes deel uitmaken van het hersenspoelen van vrouwen? Prikken we erdoorheen? Schrijven we onze eigen kinderboeken of maken we onze eigen kinderliedjes? Zijn we als meisjes simpelweg te jong om beter te weten? Beginnen we te geloven dat we moeten streven om net zo te zijn als Assepoester? Laten we ons meeslepen door de vrolijke liedjes en de gedeelten die we wél leuk vinden, en vegen we ondertussen de verhalen die niet helemaal oké lijken onder het tapijt?

We willen er misschien niet aan dat we ontvankelijk zijn voor conditionering door zoiets onschuldigs als sprookjes, maar kinderen leren van alles, vooral van verhalen die intrigerend of onderhoudend zijn.

Aan het begin van de twintigste eeuw gebruikte Edward Bernays, een neef van Sigmund Freud, een aantal van zijn ooms ideeën om het onderbewustzijn van mensen die advertenties bekeken te manipuleren. Er kwam massapsychologie aan te pas. Bij het bestuderen van de motivatie van mensen om te doen wat 'de massa' deed, ontdekte hij dat als de mooiste en machtigste mensen iets deden, anderen dit onbewust ook wilden doen.

Dit baanbrekende inzicht werd vervolgens toegepast op de sigarettenindustrie, en met name op vrouwen, omdat die veel minder rookten dan mannen. Zijn eerste strategie was om vrouwen aan te moedigen om te roken in plaats van te eten, door het verheerlijken van afbeeldingen van slanke vrouwen en het vergaren van aanbevelingen van artsen die zeiden dat roken beter voor je was dan snoepen.

'Wil je slank blijven? Neem een sigaret.'

De volgende stap was suggereren, door middel van beeld, dat de man de vrouw onderdrukte en dat in het openbaar een sigaret roken duidde op vrijheid. De sigaretten werden in de markt gezet als 'Toortsen der Vrijheid', in de hoop dat vrouwen ze vol trots in het openbaar zouden gaan opsteken. Dat deden ze – in groten getale.

Jaren later heeft auteur en activiste Naomi Wolf de effecten van deze boodschappen op vrouwen onderzocht. In een onderzoeksstudie kregen vrouwen advertenties te zien waarin vrouwen waren afgebeeld van verschillende leeftijd, omvang en uiterlijk, met de vraag: 'Wie is het aantrekkelijkst?' De overweldigende meerderheid van de respondenten wees de vrouwen aan die voldeden aan onrealistische, ongezonde en opgelegde opvattingen over schoonheid.

‘Onze samenleving waardeert een mooi uiterlijk wel degelijk hoger dan een gezond innerlijk... Een slanke, jonge vrouw met precancereuze longen (die rookt om slank te blijven) – wordt sociaal hoger gewaardeerd dan een struise oude taart.’

NAOMI WOLF
AUTEUR

Deze verhalen zijn niet nieuw, en ze zijn niet beperkt tot Disney of zelfs maar tot de afgelopen honderd jaar. Maar als het zo onmiskenbaar is dat we zijn geconditioneerd, waarom kiezen we er dan niet simpelweg voor om iets anders te doen?

Wanneer zoveel boodschappen al op jonge, beïnvloedbare leeftijd worden ingeprent – van hoe we ons moeten gedragen om een sprookjesleven te krijgen tot en met hoe we eruit moeten zien om mooi gevonden te worden – lijkt het erop dat we niet kunnen loskomen van het sprookje, al groeien we stuk voor stuk op tot nog zulke weldenkende volwassenen.

Maar zoals in elk goed sciencefictionverhaal waarin de heldin of de held in de gaten begint te krijgen wat er aan de hand is, nog net op tijd om van koers te veranderen, beginnen veel vrouwen, en sommige mannen, zich ervan bewust te worden dat grofweg de helft van het menselijk ras onderhevig is aan manipulatie.

VROUWEN BEGINNEN DE DRINGENDE NOODZAAK IN TE ZIEN OM HET VERHAAL WEG TE HALEN BIJ DE VERHALENVERTELLERS EN HET TERUG TE BRENGEN NAAR ÓNS.